

Od 7 listopada 2019 r. powraca odrębne postępowanie w sprawach gospodarczych

Opublikowano: 25 września 2019 • Autor: Anna Porebska APR

[divider line_type="No Line"] Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego z 4 lipca 2019 r. obejmuje między innymi przywrócenie odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych. Sprawy kwalifikowane jako gospodarcze będą jak dotychczas rozpoznawane przez wydziały gospodarcze sądów, aczkolwiek w specjalnym trybie. Przypomnijmy, że odrębne postępowanie gospodarcze obowiązywało w procedurze cywilnej do 3 maja 2012 r. Obecne zmiany wprowadzają jednak [...]

[divider line_type="No Line"]

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego z 4 lipca 2019 r. obejmuje między innymi przywrócenie odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych. Sprawy kwalifikowane jako gospodarcze będą jak dotychczas rozpoznawane przez wydziały gospodarcze sądów, aczkolwiek w specjalnym trybie. Przypomnijmy, że odrębne postępowanie gospodarcze obowiązywało w procedurze cywilnej do 3 maja 2012 r. Obecne zmiany wprowadzają jednak szereg odmiennych regulacji. Straci również moc ustawa z 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych.

Sprawa gospodarcza

W nowym stanie prawnym rozszerzony został katalog spraw uznawanych za sprawy gospodarcze. Co do zasady sprawami gospodarczymi są sprawy ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej, w tym również w sytuacji, gdy którakolwiek ze stron zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej. W odrębnym postępowaniu będą rozpatrywane również sprawy przeciwko osobom odpowiadającym za dług przedsiębiorcy. Odpowiedzialność może wynikać z mocy prawa lub z czynności prawnej i mieć charakter posiłkowy lub solidarny. Do katalogu spraw dodano ponadto sprawy m.in. z umów o roboty budowlane oraz ze związanymi z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych oraz z umów leasingu.

W ustawie wskazano natomiast, że sprawami gospodarczymi nie są sprawy dotyczące podział majątku wspólnego wspólników spółki cywilnej po jej ustaniu, a także związane z wierzytelnościami nabytymi od osób niebędących przedsiębiorcą (chyba że wszystkie strony stosunku prawnego leżącego u ich podstawy są przedsiębiorcami).

Pominięcie przepisów postępowania gospodarczego na wniosek

Mimo zakwalifikowania przedmiotu postępowania jako sprawy gospodarczej możliwe będzie odstąpienie od stosowania przepisów dotyczących postępowania odrębnego, jeśli zawnioskuje o to strona, która nie jest przedsiębiorcą lub jest przedsiębiorcą będącym osobą fizyczną w terminie tygodnia od doręczenia jej odpowiednich pouczeń. Jest to instytucja nowa, która nie obowiązywała w postępowaniu gospodarczym sprzed 2012 r.

Przekazanie sprawy ograniczone czasowo

Sąd gospodarczy, który stwierdzi, że sprawa nie jest sprawą gospodarczą, będzie mógł przekazać sprawę sądowi właściwemu tylko w terminie miesiąca od dnia wdania się w spór co do istoty sprawy przez pozwanego. Ograniczenie czasowe dotyczy również przekazania sprawy gospodarczej do sądu gospodarczego przez sąd cywilny. Jeśli do przekazania nie dojdzie w terminie miesiąca sprawę rozpoznaje się z pominięciem przepisów o postępowaniu odrębnym.

Brak możliwości podnoszenia nowych roszczeń

W toku postępowania gospodarczego nie będzie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych. Jednakże w przypadku zmiany okoliczności powód może żądać, zamiast pierwotnego przedmiotu sporu, jego równowartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć powództwo o świadczenia za kolejne okresy.

Termin rozpoznania sprawy gospodarczej

Celem wprowadzenia odrębnego postępowania gospodarczego jest m.in. przyspieszenie procedowania spraw przed sądami, co jest uzasadnione z uwagi na specyfikę obrotu gospodarczego. Służyć temu ma m.in. zobowiązanie przewodniczącego i sądu do podejmowania czynności w taki sposób, aby rozstrzygnięcie w sprawie zapadło nie później niż sześć miesięcy od dnia złożenia odpowiedzi na pozew.

Postępowanie dowodowe

Odrębności dotyczyć będą również postępowania dowodowego. Nową instytucją jest możliwość zawarcia przez strony umowy dowodowej o wyłączenie określonych dowodów w postępowaniu w sprawie z określonego stosunku prawnego powstałego na podstawie umowy. Umowa dowodowa będzie musiała zostać zawarta na piśmie pod rygorem nieważności albo ustnie przed sądem. Sąd nie dopuści z urzędu dowodu objętego umową stron, a fakty, które miałyby zostać wykazane takimi dowodami sąd może ustalić na podstawie twierdzeń stron, biorąc pod rozwagę całokształt okoliczności sprawy.

Znacznemu ograniczeniu podlegać będzie również prowadzenia dowodu ze świadków. Dowód taki będzie mógł zostać dopuszczony przez sąd jedynie wtedy, gdy po wyczerpaniu innych środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Obciążenie kosztami procesu

Nowym rozwiązaniem będzie możliwość obciążenia kosztami procesu strony, która przed wytoczeniem powództwa zaniechała próby dobrowolnego rozwiązania sporu, uchylła się od udziału w niej lub uczestniczyła w niej w złej wierze i przez to przyczyniła się do zbędnego wytoczenia powództwa lub wadliwego określenia przedmiotu sprawy. Zasądzenie kosztów na tej podstawie będzie możliwe niezależnie od wyniku sprawy, a więc również dotyczyć może strony powodowej, której roszczenie zostało uznane za zasadne.

Przepisy przejściowe

Zgodnie z przepisami intertemporalnymi do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie nowelizacji, które podlegałyby rozpoznaniu w postępowaniu w sprawach gospodarczych, nie stosuje się przepisów o tym postępowaniu i będą one rozpoznawane przez sąd właściwy według przepisów dotychczasowych. Natomiast nowe zasady będą stosowane wyłącznie do postępowań wszczętych po wejściu w życie przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych.

Anna Porebska APR

25 września 2019